

Iránymutatások

A kriptoeszközök piacairól szóló rendelet (MiCA) szerinti megfelelőségi követelmények bizonyos szempontjairól és a portfóliókezelési tevékenységekkel kapcsolatos rendszeres kimutatás formátumáról

Tartalomjegyzék

1	Hatály	5
2	Jogszabályi hivatkozások, rövidítések és fogalommeghatározások	6
2.1	Jogszabályi hivatkozások	6
2.2	Rövidítések	6
2.3	Fogalommeghatározások	6
3	Cél.....	7
4	Megfelelési és beszámolási kötelezettségek	8
4.1	Az iránymutatások jogállása	8
4.2	Beszámolási követelmények.....	8
5	Iránymutatás a kriptoeszközök piacairól szóló rendelet szerinti megfelelőségi követelmények bizonyos szempontjairól	9
5.1	Az ügyfelek tájékoztatása a megfelelőségi értékelés céljáról és hatályáról (1. iránymutatás)	9
5.2	Az ügyfelek megértéséhez szükséges intézkedések (2. iránymutatás).....	11
5.3	Az ügyfelektől gyűjtendő információk terjedelme (arányosság) (3. iránymutatás)	14
5.4	Az ügyfelekre vonatkozó információk megbízhatósága (4. iránymutatás).....	18
5.5	Az ügyfelekre vonatkozó információk frissítése (5. iránymutatás)	21
5.6	Ügyfélinformációk jogi személyek vagy csoportok esetében (6. iránymutatás) ...	22
5.7	A kriptoeszközök megértéséhez szükséges intézkedések (7. iránymutatás)	25
5.8	A kriptoeszközök vagy kriptoeszköz-szolgáltatások megfelelőségének biztosításához szükséges intézkedések (8. iránymutatás).....	26
5.9	Az egyenértékű termékek költségei és összetettsége (9. iránymutatás)	29
5.10	A befektetések közötti váltás költségei és előnyei (10. iránymutatás)	30
5.11	A személyzet képesítése (11. iránymutatás)	32
6	Iránymutatások a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezeléssel kapcsolatos rendszeres kimutatás formátumáról	34
6.1	Tartós adathordozó (1. iránymutatás).....	34

6.2	Online rendszerhez való hozzáférés (2. iránymutatás).....	34
6.3	A rendszeres kimutatás tartalma (3. iránymutatás)	35

1 Hatály

Személyi hatály

1. Ezek az iránymutatások az illetékes hatóságokra és a MiCA 3. cikke (1) bekezdésének 15. pontjában meghatározott kriptoeszköz-szolgáltatókra alkalmazandók, amennyiben azok adott esetben kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást nyújtanak, vagy kriptoeszközök portfóliókezelését végzik.

Tárgyi hatály

2. Ezek az iránymutatások a következőkre alkalmazandók:
 - (i) a MiCA 81. cikkének (1), (7), (8), (10), (11) és (12) bekezdése szerinti megfelelőségi követelmények; és
 - (ii) a kriptoeszközök portfóliókezelését végző kriptoeszköz-szolgáltatók által a MiCA 81. cikkének (14) bekezdésével összhangban rendelkezésre bocsátandó rendszeres kimutatás formátumára vonatkozó követelmények.

Időbeli hatály

3. Ezek az iránymutatások az ESMA honlapján, az EU valamennyi hivatalos nyelvén történő közzétételük napjától számított 60 naptári nap elteltével alkalmazandók.

2 Jogsabályi hivatkozások, rövidítések és fogalommeghatározások

2.1 Jogsabályi hivatkozások

ESMA rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről. ¹
MiCA	Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1114 rendelete (2023. május 31.) a kriptoeszközök piacairól, valamint az 1093/2010/EU és az 1095/2010/EU rendelet, továbbá a 2013/36/EU és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról. ²

2.2 Rövidítések

ESMA	Európai Értékpapír-piaci Hatóság
EU	Európai Unió
PFER	Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszere

2.3 Fogalommeghatározások

<i>Megfelelőségi értékelés</i>	Az ügyfélre vonatkozó teljes információgyűjtési folyamat, és egy ezt követő értékelés egy adott kriptoeszköz ügyfél számára való megfelelőségéről olyan kriptoeszköz-szolgáltató által, amely alaposan ismeri az adott kriptoeszközt, így ajánlhatja azt vagy az ügyfél nevében befektethet.
<i>Robottanácsadás</i>	Kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközök portfóliókezelése (részben vagy egészben) egy ügyfelekkel érintkező eszközként használt, automatizált vagy félig automatizált rendszeren keresztül.

¹ HL L 331., 2010.12.15., 84. o.

² HL L 150., 2023.6.9., 40. o.

3 Cél

4. Ezek az iránymutatások a MiCA 81. cikkének (15) bekezdésén és az ESMA rendelet 16. cikkének (1) bekezdésén alapulnak. Ezen iránymutatások célja a PFER-en belüli következetes, hatékony és eredményes felügyeleti gyakorlatok kialakítása, valamint adott esetben a MiCA 81. cikkének (1), (7), (8), (10), (11), (12) és (14) bekezdésében foglalt rendelkezések közös, egységes és következetes alkalmazásának biztosítása.
5. Ezen iránymutatások célja különösen az, hogy elősegítsék a konvergencia javítását a MiCA megfelelési követelményeinek és a kriptoeszközök portfóliókezelését végző kriptoeszköz-szolgáltatók által rendelkezésre bocsátandó rendszeres kimutatás formátumára vonatkozó követelményeknek az alkalmazása és az azokra irányuló felügyeleti megközelítések terén.
6. Az ESMA arra számít, hogy mivel az alábbi iránymutatásokban meghatározott számos fontos kérdést azonosít és ezáltal segíti a kriptoeszköz-szolgáltatókat a szabályozási standardok betartásában, ez a befektetők védelmének megerősödését vonja maga után.

4 Megfelelési és beszámolási kötelezettségek

4.1 Az iránymutatások jogállása

7. Az ESMA rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban az illetékes hatóságoknak és a pénzügyi piaci szereplőknek minden erőfeszítést meg kell tenniük azért, hogy megfeleljenek a jelen iránymutatásoknak.
8. A jelen iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságoknak úgy kell betartaniuk az iránymutatások rendelkezéseit, hogy adott esetben beépítik azokat saját nemzeti jogi és/vagy felügyeleti keretrendszerükbe, ideértve azokat az eseteket is, amikor adott iránymutatások elsősorban a pénzügyi piaci szereplőkre irányulnak. Ebben az esetben az illetékes hatóságoknak felügyelet révén kell biztosítaniuk, hogy a pénzügyi piaci szereplők betartsák az iránymutatásokat.

4.2 Beszámolási követelmények

9. Két hónapon belül azt követően, hogy az iránymutatásokat az ESMA honlapján az EU valamennyi hivatalos nyelvén közzétették, a jelen iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságoknak értesíteniük kell az ESMA-t arról, hogy (i) megfelelnek, (ii) nem felelnek meg, de szándékukban áll megfelelni, vagy (iii) nem felelnek meg és nem áll szándékukban megfelelni az iránymutatásoknak.
10. Meg nem felelés esetén az illetékes hatóságoknak – két hónapon belül azt követően, hogy az iránymutatásokat az ESMA honlapján az EU valamennyi hivatalos nyelvén közzétették – arról is értesíteniük kell az ESMA-t, hogy miért nem felelnek meg az iránymutatásoknak.
11. Az értesítésekhez használandó űrlap az ESMA honlapján található. A kitöltött űrlapot az ESMA részére kell továbbítani.
12. A pénzügyi piaci szereplők nem kötelesek bejelenteni, hogy megfelelnek-e a jelen iránymutatásoknak.

5 Iránymutatás a MiCA szerinti megfelelőségi követelmények bizonyos szempontjairól

5.1 Az ügyfelek tájékoztatása a megfelelőségi értékelés céljáról és hatályáról (1. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 66. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint 81. cikkének (1), (8), (10) és (11) bekezdése

13. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak egyértelmű és egyszerű módon kell tájékoztatniuk ügyfeleiket a megfelelőségi értékelésről és annak céljáról, amely az, hogy az ügyfél legjobb érdekében járhasson el. Ennek egyértelműen ki kell fejtenie, hogy az értékelés elvégzése a kriptoeszköz-szolgáltató felelőssége, hogy az ügyfelek megértsék i. annak okát, hogy miért kéri fel őket bizonyos információk rendelkezésre bocsátására, ii. annak fontosságát, hogy ezek az információk naprakészek, pontosak és teljesek legyenek, valamint iii. hogy ezen információk hiányában a kriptoeszköz-szolgáltató nem ajánlhat kriptoeszköz-szolgáltatásokat vagy kriptoeszközöket, és nem kezdheti meg a kriptoeszközök portfóliókezelését. Ezek az információk egységes formátumban is benyújthatók.
14. A megfelelőségi értékeléssel kapcsolatos információk segítséget nyújthatnak az ügyfeleknek a követelmények céljának megértésében. Ez ösztönözné őket, hogy pontos és elegendő információt nyújtsanak tudásukról, tapasztalataikról, befektetési céljaikról (ideértve a kockázattűrésüket) és a pénzügyi helyzetükről (beleértve veszteségviselési képességüket). A kriptoeszköz-szolgáltatóknak fel kell hívniuk ügyfelek figyelmét arra, hogy pontos és teljes körű információkkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy a kriptoeszköz-szolgáltató megfelelő kriptoeszközt vagy kriptoeszköz-szolgáltatásokat ajánlhasson az ügyfél számára. Ezen információk hiányában a kriptoeszköz-szolgáltatók nem nyújthatnak kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést.
15. A kriptoeszköz-szolgáltató dönthet arról, hogy hogyan tájékoztatja ügyfeleiket a megfelelőségi értékelésről. A használt formátumnak ennek ellenére lehetővé kell tennie az ellenőrzési részleg számára az információk biztosítása tényének ellenőrzését.
16. A kriptoeszköz-szolgáltatók nem okozhatnak félreérthetőséget vagy zavart a felelősségükkel kapcsolatban a kriptoeszköz-szolgáltatások vagy kriptoeszközök megfelelőségének értékelése során. Különösképpen, a kriptoeszköz-szolgáltatónak nem szabad azt állítania vagy érzékeltetnie, hogy az ügyfél dönt a befektetés vagy a szolgáltatás megfelelőségéről, vagy hogy az ügyfél határozza meg, melyik kriptoeszköz vagy kriptoeszköz-szolgáltatás felel meg saját kockázati profiljának. A kriptoeszköz-szolgáltatók például nem jelenthetik ki az ügyfélnek egy adott kriptoeszközzel, hogy azt az ügyfél választotta ki mint számára megfelelőt, és nem kérhetik az ügyféltől valamely kriptoeszköz vagy kriptoeszköz-szolgáltatás megfelelőségének megerősítését.

17. A kriptoeszköz-szolgáltató megfelelőségi értékelésért vállalt felelősségének korlátozására irányuló bármilyen felelősségkizáró nyilatkozat (vagy más hasonló nyilatkozattípus) semmilyen módon nem befolyásolná a gyakorlatban az ügyfelek számára nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatás jellemzését, sem a kriptoeszköz-szolgáltató kapcsolódó kötelezettségeinek való megfelelésének értékelését. Például a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez szükséges ügyféladatak (mint a befektetési időtáv/tartási időszak vagy a kockázatviselési hajlandósághoz kapcsolódó információ) összegyűjtésekor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak nem szabad azt állítaniuk, hogy nem értékelik a megfelelőséget.
18. Annak érdekében, hogy az ügyfelek megfelelő információkhoz jussanak a robottanácsadás útján nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatásokra vonatkozóan, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak tájékoztatniuk kell az ügyfeleket a következőkről az egyéb szükséges információk mellett:
- az emberi beavatkozás pontos mértékének és terjedelmének világos részletezése, valamint, hogy az ügyfél kérhet-e emberi interakciót, illetve annak módja;
 - annak részletezése, hogy az ügyfelek által adott válaszok közvetlen hatással lesznek a részükre ajánlott vagy nevükben vállalt befektetési döntések megfelelőségére;
 - a befektetési tanácsadási vagy a portfóliókezelési szolgáltatás nyújtásához használt információforrások leírása (például, ha internetes kérdőívet használnak, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak el kell magyarázniuk, hogy a kérdőívre adott válaszok lehetnek a robottanácsadás kizárólagos alapjai, vagy hogy a kriptoeszköz-szolgáltató hozzáférhet-e más ügyfél-információkhoz vagy fiókokhoz);
 - annak részletezése, hogy miként és mikor aktualizálják az ügyfél adatait a helyzete, személyes körülményei, stb. tekintetében.
19. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak gondosan mérlegelniük kell, hogy nyilatkozataik hatékonyak-e (pl. a nyilatkozatokat közvetlenül az ügyfelek rendelkezésére bocsátják, azok láthatóak és érthetőek). A robottanácsadást nyújtó kriptoeszköz-szolgáltatók számára ez különösen a következőket foglalhatja magában:
- a vonatkozó információk hangsúlyozása (pl. olyan tervezési funkciók használatával, mint az előugró mezők);
 - annak eldöntése, hogy bizonyos információkat interaktív szöveggel egészítsenek ki (például olyan tervezési funkciók használatával, mint az eszköztippek) vagy egyéb módon további információkkal szolgáljanak az ügyfelek számára (pl. a GYIK-részben).

5.2 Az ügyfelek megértéséhez szükséges intézkedések (2. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (8) és (10) bekezdése

20. Az egyes ügyfelekre vonatkozó megfelelőségi értékelés elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése során a kriptoeszköz-szolgáltatóknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ügyfeleknek feltett kérdéseik kellően konkrétak legyenek, valószínűsíthetően helyesek legyenek, figyelembe vegyék a 3. iránymutatásban kidolgozott elemeket, és az információgyűjtésre használt bármely más módszert úgy kell megtervezniük, hogy megkapják a megfelelőségi értékeléshez szükséges információkat.
21. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ügyfeleikről összegyűjtött információk értékelése következetes módon történjen, függetlenül az ilyen információk gyűjtéséhez használt eszközöktől.
22. Például a kriptoeszköz-szolgáltatók kérdőíveket is készíthetnek (különösen digitális formátumban), amelyeket az ügyfelek töltenek ki, az ügyfelekkel folytatott megbeszéléseken gyűjtött információkat vagy a kriptoeszköz-szolgáltatónak az ügyféllel fennálló kapcsolata révén már összegyűjtött egyéb információkat használhatnak. Például más kötelezettségek tekintetében a fizetési késedelem nehéz pénzügyi helyzetet jelezhet.
23. A megfelelőségi értékelés céljából készített, az ügyfelekkel kapcsolatos információk gyűjtésére irányuló kérdőívek megtervezésekor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak tisztában kell lenniük azokkal a leggyakoribb okokkal, amelyek miatt az ügyfelek nem tudják megfelelően kitölteni a kérdőíveket. Különösen:
 - figyelmet kell fordítani a kérdőív egyértelműségére, teljességére és érthetőségére, valamint el kell kerülni a félrevezető, zavaros, pontatlan nyelvezet és a szaknyelv túlzott használatát;
 - az elrendezést gondosan kell kidolgozni, és kerülni kell az ügyfelek választásának befolyásolását (betűtípus, sorköz stb.);
 - kerülni kell azt, hogy elemek egy sorozatára vonatkozóan egyetlen kérdés révén gyűjtsenek információt, különösen a tudás, a tapasztalat és a kockázattolerancia felmérése során;
 - a kriptoeszköz-szolgáltatóknak meg kell fontolniuk azt a sorrendet, amelyben kérdéseket tesznek fel annak érdekében, hogy hatékonyan gyűjtsenek információkat;
 - a szükséges információk összegyűjtése érdekében a kérdőívekben nem szabad feltüntetni a válaszadás mellőzésének lehetőségét (különösen az ügyfél pénzügyi helyzetére vonatkozó információk gyűjtése esetén).

24. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak továbbá észszerű lépéseket kell tenniük annak felmérése érdekében, hogy az ügyfél mennyire van tisztában a befektetési kockázattal, valamint mennyire ismeri a kockázatok és a befektetések megtérülése közötti kapcsolatot, mivel ez kulcsfontosságú ahhoz, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók a megfelelőségi értékelés elvégzése során az ügyfelek legjobb érdekeinek megfelelően járjanak el. Az ezzel kapcsolatos kérdések bemutatásakor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak egyértelműen és egyszerűen kell elmagyarázniuk, hogy a válaszadás célja az ügyfelek kockázatviselési hajlandóságának (kockázati profil), és ez alapján annak felmérése, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatások vagy a kriptoeszközök megfelelőek-e számukra (és ha megfelelőek, milyen típusok és kockázatok kapcsolódnak hozzájuk).
25. A megfelelőségi értékelés elvégzéséhez szükséges információk többek között olyan elemeket tartalmaznak, amelyek befolyásolhatják például az ügyfél pénzügyi helyzetének (beleértve a veszteségek viselésére való képességét) vagy a befektetési célkitűzések (beleértve a kockázati toleranciát) elemzését. Ezen elemekre példák a következők:
- az ügyfél családi állapota (különösen az ügyfél jogképessége arra, hogy kötelezettséget vállaljon azon eszközökre, amelyek társtulajdonosa a partnere);
 - családi helyzet (az ügyfél családi helyzetében bekövetkező változások hatással lehetnek pénzügyi helyzetére, például egy újszülött vagy egy egyetemet kezdő gyermek);
 - életkor (amely leginkább a befektetési célkitűzések helyes értékeléséhez fontos, különösen az ügyfél által vállalt pénzügyi kockázatok szintje, valamint a megtartási időszak/befektetési horizont, ami az arra való hajlandóságot jelzi, hogy egy befektetést egy bizonyos időszakra megtart);
 - foglalkoztatási helyzet (a munkahelybiztonság mértéke vagy az a tény, hogy az ügyfél közel áll a nyugdíjazáshoz, hatással lehet pénzügyi helyzetére vagy befektetési célkitűzéseire);
 - a likviditás szükségessége bizonyos fontos befektetésekre vonatkozóan vagy egy jövőbeli pénzügyi kötelezettség finanszírozásának szükségessége (pl. ingatlanvásárlás, tandíjak).
26. A szükséges információk meghatározásakor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak szem előtt kell tartaniuk, hogy milyen hatással lehetnek az ilyen információkra vonatkozó lényeges változások a megfelelőségi értékeléssel kapcsolatban.
27. Az ESMA véleménye szerint helyes gyakorlatnak tekinthető a kriptoeszköz-szolgáltatók számára a nem pénzügyi elemek megfontolása az ügyfél befektetési célkitűzéseire vonatkozó információk gyűjtése során, valamint – a 25. pontban felsorolt elemeken kívül – az információgyűjtés az ügyfél környezetvédelmi, társadalmi és irányítási tényezőkkel

kapcsolatos preferenciáiról annak érdekében, hogy azokat figyelembe vegyék a megfelelési értékelés során.

28. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak minden észszerű lépést meg kell tenniük annak érdekében, hogy kielégítően értékeljék, hogy ügyfeleik tisztában vannak-e a kriptoeszköz-szolgáltató ajánlatában lévő termékek fő jellemzőivel és a termékek típusaihoz kapcsolódó kockázatokkal. Az, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók mechanizmusokat fogadjanak el az ügyfél önértékelése figyelembevételének elkerülése és az ügyfél által adott válaszok következetességének biztosítása érdekében,³ különösen fontos az ügyfél tudásának és tapasztalatának helyes értékeléséhez. A kriptoeszköz-szolgáltatók által az ügyfél ismereteiről és tapasztalatairól összegyűjtött információkat teljes egészében figyelembe kell venni a termékekkel kapcsolatos ismeretek és az ajánlott ügyletek és szolgáltatások vagy a portfólió kezelése során felmerülő kockázatok átfogó értékelésénél.
29. Továbbá fontos, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók értékeljék az ügyfelek olyan alapvető pénzügyi fogalmakra vonatkozó tudását, mint például a befektetési kockázat (beleértve a koncentrációs kockázatot) és a kockázat/hozam előnyök és hátrányok mérlegelésen alapuló kompromisszuma. Ennek érdekében a kriptoeszköz-szolgáltatóknak fontolóra kell venniük a veszteség/megtérülés szintjeinek indikatív és érthető példáit, amelyek a vállalt kockázat szintjétől függően felmerülhetnek, és értékelniük kell az ügyfél válaszát ezekre a forgatókönyvekre.
30. Az ügyfél tudása és tapasztalata értékelésének részeként a kriptoeszköz-szolgáltatóknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ügyfél kifejezetten megértse a kriptoeszközöket, és különösen a kriptoeszközök alapjául szolgáló megosztott főkönyvi technológia használatával járó kockázatokat (például kiberlopás, hackek, privát kulcsok elvesztése vagy megsemmisítése).
31. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak úgy kell megtervezniük a kérdőíveiket, hogy össze tudják gyűjteni a szükséges információkat az ügyfeleikről. Ez különösen fontos azon kriptoeszköz-szolgáltatók számára, amelyek robottanácsadási szolgáltatásokat nyújtanak, tekintettel a korlátozott emberi interakcióra. Annak érdekében, hogy biztosítsák az ezen értékelésre vonatkozó követelményeknek való megfelelést, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük a következő tényezőket:
 - az, hogy az internetes kérdőív segítségével gyűjtött információk lehetővé teszik-e a kriptoeszköz-szolgáltatónak az arra való következtetést, hogy az adott tanácsok megfelelőek az ügyfelek számára a tudásuk, tapasztalatuk, pénzügyi helyzetük, befektetési célkitűzéseik és szükségleteik alapján;
 - a kérdőívben feltett kérdések elég világosak-e, és/vagy a kérdőívet úgy tervezték-e, hogy szükség esetén további pontosításokat vagy példákat nyújtson az

³ Lásd a 4. sz. iránymutatást.

ügyfeleknek (pl. az olyan tervezési funkciók, mint az eszközeírások vagy az előugró mezők használatával);

- az emberi interakció (beleértve a távoli interakciót e-mailen vagy mobiltelefonon keresztül) az ügyfelek számára elérhető-e az internetes kérdőívre történő válaszadáskor;
- tettek-e lépéseket az ügyfelek által adott következtelen válaszok kezelésére (például a kérdőívhez olyan tervezési funkciókat adnak, amelyek értesítik az ügyfeleket, amikor válaszaik belsőleg következtelennek tűnnek, és javasolják számukra azok újragondolását; vagy olyan rendszerek megvalósítása, amelyek automatikusan megjelölik felülvizsgálatra vagy a kriptoeszköz-szolgáltató általi nyomon követésre az ügyfél által adott, látszólag következtelen információkat).

5.3 Az ügyfelektől gyűjtendő információk terjedelme (arányosság) (3. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (8) és (10) bekezdése

32. Mielőtt kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújtanának, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak össze kell gyűjteniük az összes „szükséges információt”⁴ az ügyfél ismereteiről és tapasztalatairól, pénzügyi helyzetéről, befektetési célkitűzéseiről és a kriptoeszközök vásárlásával járó kockázatok alapvető megértéséről, kellően figyelembe véve a nyújtott szolgáltatás jellegét és mértékét. A „szükséges” információk mértéke eltérő lehet, és a kriptoeszköz-szolgáltatóknak meg kell határozniuk az ügyfelektől begyűjtendő információk mértékét, figyelembe véve az ezen ügyfeleknek nyújtandó, kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés valamennyi jellemzőjét. Nevezetesen, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés jellemzőit, a kriptoeszközök típusát és jellemzőit, valamint az ügyfelek tulajdonságait.
33. Annak meghatározása során, hogy mely információkat kell a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe venniük az ügyfél tudására, tapasztalatára, pénzügyi helyzetére, befektetési célkitűzéseire és a kriptoeszközök vásárlásával járó kockázatok alapvető megértésére vonatkozóan:
 - azon kriptoeszköz vagy ügylet típusa, amelyet a kriptoeszköz-szolgáltató ajánlani vagy végrehajtani szándékozik (ideértve az összetettséget és a kockázat szintjét is);

⁴ A „szükséges információk”: a kriptoeszköz-szolgáltatók által annak érdekében gyűjtött információk, hogy megfeleljenek a MiCA szerinti megfelelési követelményeknek.

- a kriptoeszköz-szolgáltató által esetlegesen nyújtott szolgáltatás jellege és terjedelme;
 - az ügyfél igényei és körülményei;
 - az ügyfél jellemzői (pl. tapasztaltságának szintje, befektetéssel kapcsolatos ismeretei [beleértve a kriptoeszközökkel kapcsolatos információkat is], pénzügyi helyzet stb.).
34. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ügyfél vagy potenciális ügyfél – többek között kriptoeszközök területén történő – befektetéssel kapcsolatos ismereteire és tapasztalataira vonatkozó információk az ügyfél típusának megfelelő mértékben, a nyújtandó szolgáltatás jellegének és mértékének, valamint a tervezett kriptoeszköz vagy ügylet típusának megfelelően – beleértve azok összetettségét és a kapcsolódó kockázatokat – a következőket tartalmazzák:
- az ügyfél által ismert szolgáltatások, ügyletek és pénzügyi termékek típusai;
 - az ügyfél érti-e a kriptoeszközök alapját képező megosztott főkönyvi technológiát, valamint az azzal járó kockázatokat, például a kriptoeszközök rossz tárcába vagy címre történő átutalásának kockázatát vagy a hacking kockázatát;
 - az ügyfél ügyleteinek, köztük kriptoeszközökkel kapcsolatos ügyleteinek jellege, nagyságrendje, és gyakorisága, valamint a végrehajtásukra szolgáló időszak hossza;
 - az ügyfél vagy potenciális ügyfél végzettsége, és foglalkozása vagy lényeges korábbi foglalkozása.
35. Annak értékelésekor, hogy az ügyfél ismeri-e a kriptoeszközöket vagy a kriptoeszközök adott típusát, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak nem pusztán az ügyfél ügyleti előzményeire kell támaszkodniuk, hanem gondoskodniuk kell arról, hogy az ügyfél megértse a terméket.
36. Noha a gyűjtendő információ terjedelme változó lehet, minden esetben érvényes az a standard követelmény, hogy biztosítani kell, hogy a tanács vagy az ügyfél nevében végrehajtott befektetés megfelelő legyen az ügyfél számára. A MiCA lehetővé teszi a kriptoeszköz-szolgáltatók számára, hogy azok azon termékeknek vagy szolgáltatásoknak megfelelő és azokkal arányos mértékű információt gyűjthetnek, amelyeket az ügyfélnek kínálnak, vagy amelyekkel kapcsolatban az ügyfél tőlük kriptoeszközökre vonatkozó konkrét tanácsadást vagy portfóliókezelést igényel. Nem teszi azonban lehetővé a kriptoeszköz-szolgáltatóknak, hogy csökkentsék az ügyfeleket illető védelmi szintet.
37. Az ügyfél vagy potenciális ügyfél befektetési céljaival kapcsolatos információk kell, hogy tartalmazzák, amennyiben releváns, az ügyfélnek a befektetés tartási idejével

kapcsolatos igényére vonatkozó információt, kockázatvállalási preferenciáit, kockázati profilját és a befektetés céljait.

38. Az összetettebb vagy kockázatosabb kriptoeszközökhöz való hozzáférés biztosításakor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak részletesebb információkat kell gyűjteniük az ügyfélről, mint amelyeket akkor gyűjtenek, amikor kevésbé összetett vagy kockázatos termékekről van szó. Ez azt a célt szolgálja, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók értékelni tudják, milyen mértékben képes az ügyfél megérteni és pénzügyileg viselni a kriptoeszközökkel összefüggő kockázatokat.⁵ Az ESMA elvárja a kriptoeszköz-szolgáltatóktól, hogy átfogó értékelést végezzenek többek között az ügyfél arra vonatkozó tudásáról és tapasztalatáról, hogy például képes-e megérteni azokat a mechanizmusokat, amelyek a tanácsolt vagy kereskedett kriptoeszközt „kockázatosná” és esetleg „összetetté” teszik, vagy hogy az ügyfél kereskedett-e már kriptoeszközzel, valamint a kriptoeszköz konkrét típusát (például stabil kriptopénz vagy felhasználói token), vagy hogy mennyi ideig kereskedett velük, stb.
39. Illikvid kriptoeszközök esetében⁶ az összegyűjtendő „szükséges információ” magában foglalja az arra vonatkozó adatokat is, hogy az ügyfél milyen hosszú ideig hajlandó megtartani a befektetést.
40. Mindig szükséges információt gyűjteni az ügyfél pénzügyi helyzetéről, azonban a gyűjtendő információk terjedelmét adott esetben az ajánlandó vagy jegyzendő kriptoeszközök és szolgáltatások típusa határozhatja meg. Mivel például számos kriptoeszköz rendkívül spekulatív befektetésnek minősül, a gyűjtendő „szükséges információ” kiterjedhet minden olyan, alább felsorolt elemre, amely szükséges annak feltáráshoz, hogy az ügyfél pénzügyi helyzete lehetővé teszi-e számára az ilyen kriptoeszközökbe történő befektetést:
- az ügyfél rendszeres és összes jövedelmének mértéke; arra vonatkozó információ, hogy a jövedelem állandó vagy ideiglenes jellegű; illetve a jövedelem forrása (például munkabér, nyugdíjjellegű jövedelem, befektetésből származó jövedelem, bérletből származó bevétel stb.);
 - az ügyfél vagyona, beleértve a likvid vagyont, a befektetéseket és az ingatlantulajdont, ezen belül pedig az ügyfél tulajdonában lévő pénzügyi befektetések, személyes és befektetési tulajdon, nyugdíjalap vagy bármilyen készpénzbetét. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak adott esetben információt kell gyűjtenie a fenti vagyonra esetlegesen alkalmazandó hozzáférési és egyéb feltételekről, hitelekéről, garanciákról és más korlátozásokról is.

⁵ Annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek megértsék a kriptoeszközökkel kapcsolatos kockázatot és a potenciális veszteségeket, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak lehetőség szerint világosan és érthetően kell bemutatnia ezeket a kockázatokat, lehetőleg illusztratív példákkal szolgálva a veszteségek mértékére egy rosszul teljesítő kriptoeszköz esetén, és kellően figyelembe véve a MiCA 81. cikkének (9) bekezdését.

⁶ Az egyes kriptoeszköz-szolgáltatók határozzák meg előzetesen, hogy az általuk a befektetőknek kínált kriptoeszközök közül melyeket minősítik illikvidnek.

- az ügyfél rendszeres pénzügyi kötelezettségvállalásai, ezen belül az ügyfél által tett vagy tervezett pénzügyi kötelezettségvállalások (például az ügyfél tartozásai, adósságainak teljes összege és egyéb időszakos kötelezettségvállalásai).
41. A gyűjtendő információk meghatározásakor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük a nyújtandó szolgáltatás jellegét is. A gyakorlatban ez a következőket jelenti:
- amennyiben a kriptoeszköz-szolgáltatók kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást nyújtanak, elegendő információt kell gyűjteniük ahhoz, hogy értékelni tudják az ügyfél arra való képességét, hogy megértse a kriptoeszköz-szolgáltató által számára ajánlott egyes kriptoeszközök és szolgáltatások természetét és kockázatait;
 - amennyiben a kriptoeszköz-szolgáltató kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújt, az ügyfél nevében a kriptoeszköz-szolgáltatóknak kell meghoznia a befektetéssel kapcsolatos döntéseket, ezért az ügyfélnek nincs szüksége olyan részletes ismeretekre és olyan szintű tapasztalatra a portfóliót alkotó összes potenciális kriptoeszköz tekintetében, mint abban az esetben, ha kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadási szolgáltatást vesz igénybe. Mindazonáltal az ügyfélnek ebben a helyzetben is át kell tudni látnia legalább a portfólióhoz kapcsolódó általános kockázatokat (beleértve a megosztott főkönyvi technológiához kapcsolódó kockázatokat), és átfogó rálátással kell rendelkeznie az adott esetben a portfólió részét képező, potenciális kriptoeszköz-típusok kockázataira. A kriptoeszköz szolgáltatóknak nagyon pontos képet kell alkotniuk a kriptoeszközök megértésének szintjéről és az ügyfél befektetési profiljáról.
42. Hasonlóképpen, az ügyfél által igényelt szolgáltatás terjedelme is befolyásolhatja az ügyfélről gyűjtött információk részletességét. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak például több információt kell gyűjteniük azokról az ügyfelekről, akik a teljes pénzügyi portfóliójukra vonatkozóan kérnek tanácsadást, mint azokról, akik kifejezetten egy-egy, a teljes portfóliójuknak csupán viszonylag kis részét képező pénzügyi befektetésével kapcsolatban kérnek tanácsot.
43. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak az ügyfél típusát is figyelembe kell venniük, amikor a gyűjtendő információról döntenek. Rendszerint mélyrehatóbb információkra van szükség például a potenciálisan kiszolgáltató (például idősebbek) vagy tapasztalatlan ügyfelek esetében, akik első alkalommal vesznek igénybe kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelési szolgáltatást.
44. A gyűjtendő információ függ az ügyfél igényeitől és körülményeitől is. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak például valószínűleg részletesebb információra lesz szüksége az ügyfél pénzügyi helyzetével kapcsolatban, amennyiben annak befektetési célkitűzései sokoldalúak és/vagy hosszú távúak, és kevesebbre akkor, ha az ügyfél rövid távú befektetést keres.
45. Az ügyfél pénzügyi helyzetére vonatkozó információk magukban foglalják a (kriptoeszközökbe és egyéb termékekbe történő) befektetéseire vonatkozó

információkat is. Ez azt foglalja magában, hogy a kriptoeszköz szolgáltatóktól elvárható, hogy információval rendelkezzenek az ügyfelek a kriptoeszköz-szolgáltatónál lévő pénzügyi befektetéseire vonatkozóan, kriptoeszközönként. A tanácsok terjedelmétől függően a kriptoeszköz-szolgáltatóknak arra is ösztönözniük kell az ügyfeleket, hogy közöljék a más kriptoeszköz-szolgáltatóknál lévő befektetéseik vagy a pénzügyi intézményeknél lévő pénzügyi befektetéseik részleteit, lehetőség szerint termékenként.

5.4 Az ügyfelekre vonatkozó információk megbízhatósága (4. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1) és (10) bekezdése.

46. Az ügyfelektől elvárható, hogy helyes, naprakész és teljes információkat szolgáltatassanak a megfelelőség értékeléséhez. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak azonban minden észszerű lépést meg kell tenniük, és megfelelő eszközökkel kell rendelkezniük annak biztosítására, hogy az ügyfeleikről gyűjtött információk megbízhatóak, pontosak és következetesek legyenek anélkül, hogy indokolatlanul támaszkodnának az ügyfelek önértékelésére. Ennek többek között a következőkre kell kiterjednie:
- annak biztosítása, hogy az ügyfelek tudatában legyenek a pontos és naprakész információszolgáltatás fontosságának;
 - annak biztosítása, hogy az eszközök – így például a megfelelőségi értékelő folyamat során használt kockázatértékelési és profilalkotási eszközök vagy az ügyfél ismereteinek és tapasztalatának értékelését szolgáló eszközök – a célnak megfelelőek és az ügyfelekre alkalmazható kialakításúak legyenek, továbbá esetleges korlátozásait feltárják és a megfelelőségi értékelő folyamat során aktívan enyhítsék;
 - annak biztosítása, hogy a folyamat során feltett kérdések valószínűleg érthetőek legyenek az ügyfelek számára, pontosan tükrözzék az ügyfél céljait és igényeit, valamint a megfelelőségi értékelés megértéséhez szükséges információkat; és
 - adott esetben lépéseket tesznek az ügyfél-információk következetességének biztosítása érdekében, például megvizsgálják, hogy az ügyfél által szolgáltatott információk tartalmazzak-e nyilvánvaló pontatlanságokat.
47. A kriptoeszköz-szolgáltatók továbbra is felelősséggel tartoznak annak biztosításáért, hogy megfelelő információkat szerezzenek a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez. E tekintetben az ügyfél által aláírt minden olyan megállapodás, vagy a kriptoeszköz-szolgáltató által tett nyilatkozat, amely a kriptoeszköz-szolgáltató felelősségének a megfelelőségi értékelés tekintetében történő korlátozására irányul, nem felel meg a MiCA vonatkozó követelményeinek.

48. Annak elkerülése érdekében, hogy indokolatlanul az ügyfél önértékelésére támaszkodjanak, minden automatikus értékelést objektív kritériumok alapján gyűjtött tényszerű információkkal kell ellensúlyozni. Például:
- a kriptoeszköz-szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy érti-e a kockázat/hozam előnyök és hátrányok mérlegelésén alapuló kompromisszumát és a kockázatdiverzifikáció fogalmát, hanem mutasson be gyakorlati példákat olyan esetekre, amelyek a gyakorlatban előfordulhatnak, például grafikonok vagy észszerű feltételezéseken alapuló pozitív és negatív forgatókönyvek segítségével;
 - a kriptoeszköz-szolgáltató ne azt kérdezze az ügyféltől, hogy rendelkezik-e megfelelő ismeretekkel a kriptoeszközök egyes típusainak fő jellemzőit és kockázatait illetően, hanem például olyan kérdéseket érdemes feltennie, amelyek célja az ügyfél valós ismereteinek felmérése a kriptoeszközök konkrét típusaival kapcsolatban, például feleletválasztós kérdések segítségével, ahol az ügyfélnek megfelelő választ kell adnia;
 - a kriptoeszköz-szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy kellőképpen tapasztaltnak érzi-e magát a bizonyos kriptoeszközökbe történő befektetéshez, hanem azt, hogy milyen típusú kriptoeszközöket ismer, és hogy milyen friss és gyakori kereskedési tapasztalata van velük kapcsolatban;
 - a kriptoeszköz-szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy szerinte elég befektetendő pénzeszkőzzel rendelkezik-e, hanem kérjen tényszerű adatokat az ügyfél pénzügyi helyzetéről, pl. rendszeres jövedelemforrás és fennálló kötelezettségek (pl. banki hitelek vagy más adósságok, amelyek jelentősen befolyásolhatják az ügyfél azon képességének értékelését, hogy anyagilag viselje a befektetéssel kapcsolatos kockázatokat és veszteségeket);
 - a kriptoeszköz-szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy komfortosan vállal-e kockázatot, hanem azt, hogy egy adott időtartamra vetítve milyen mértékű veszteséget lenne hajlandó elfogadni akár az egyedi befektetés, akár a teljes portfólió tekintetében.
49. Az ügyfél ismereteinek és tapasztalatainak értékelése során a kriptoeszköz-szolgáltatónak kerülnie kell a túlságosan tágra értelmezhető, igennel/nemmel megválaszolható, illetve a tágra megfogalmazottfeleletválasztós típusú kérdéseket (a kriptoeszköz-szolgáltatók ne kérjék például arra az ügyfelet, hogy válassza ki a kriptoeszközök listájáról, hogy mely kriptoeszközöket ismeri). Amennyiben a kriptoeszköz-szolgáltatók az ügyfélnek az adott kriptoeszköz-szolgáltatóval folytatott ügyletei alapján (pl. egy másik nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatáson keresztül) előre kitöltik a válaszokat, biztosítaniuk kell, hogy csak teljes mértékben objektív, releváns és megbízható információkat használjanak fel, és hogy az ügyfél lehetőséget kapjon az előre kitöltött válaszok felülvizsgálatára és szükség esetén helyesbítésére és/vagy kiegészítésére az előre kitöltött információk pontosságának biztosítása érdekében. A

kriptoeszköz-szolgáltatóknak kerülniük kell azt is, hogy feltételezéseikre alapozzák az ügyfelek tapasztalatára vonatkozó információkat.

50. Az ügyfél kriptoeszközökbe történő korábbi befektetései önmagukban nem elegendőek ahhoz, hogy a kriptoeszköz-szolgáltató arra a következtetésre jusson, hogy az ilyen ügyfél érti a kriptoeszközöket és a kriptoeszköz-szolgáltatásokat (különösen a kriptoeszközökkel kapcsolatos kockázatokat).
51. Az ügyfelek kockázattoleranciájának kérdőíves felmérése során a kriptoeszköz-szolgáltatóknak nem csak a jövőbeni befektetések kívánatos kockázat/hozam-jellemzőit kell vizsgálniuk, hanem figyelembe kell venniük az ügyfél kockázati megítélését is. E célból, miközben kerülni kell a kockázattoleranciára vonatkozó önértékelést, konkrét kérdéseket lehet feltenni az ügyfelek személyes döntéseiről kockázati bizonytalanság esetén. Továbbá, a kriptoeszköz-szolgáltatók például grafikonokat, konkrét százalékokat vagy konkrét számadatokat használhatnak, amikor megkérdezik az ügyféltől, hogy hogyan reagálna, ha portfóliójának értéke csökkenne.
52. Amennyiben a kriptoeszköz-szolgáltatók az ügyfelek által kezelendő eszközöket (például online kérdőíveket vagy kockázatprofil-meghatározó szoftvert) használnak a megfelelőségi értékelés során, gondoskodniuk kell arról, hogy megfelelő rendszerekkel és ellenőrző intézkedésekkel rendelkezzenek annak biztosítására, hogy az eszközök a célnak megfelelnek és kielégítő eredményeket hoznak. A kockázatprofil-meghatározó szoftver például vizsgálhatja az ügyfél által adott válaszok koherenciáját, ezáltal rámutathat a különböző gyűjtött információk közötti esetleges ellentmondásokra.
53. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak ezenkívül észszerű lépéseket kell tenniük az ilyen eszközök használatával járó potenciális kockázatok enyhítésére is. Potenciális kockázattal jár például az, ha az ügyfelet konkrét válaszok megadására ösztönöznék azért, hogy hozzáférjen olyan kriptoeszközökhöz vagy kriptoeszköz-szolgáltatásokhoz, amelyek máskülönben nem lennének számára alkalmasak (anélkül, hogy megfelelően tükröznék az ügyfelek valós körülményeit és szükségleteit).⁷
54. Az ügyfelekre vonatkozó információk következetességének biztosítása érdekében a kriptoeszköz-szolgáltatóknak teljességében kell szemlélniük a megszerzett információkat. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak tisztában kell lenniük az összegyűjtött információk közötti esetleges ellentmondásokkal, és fel kell venniük a kapcsolatot az ügyféllel az esetleges lényeges következetlenségek vagy pontatlanságok helyesbítése érdekében. Ilyen ellentmondás lehet például, ha a kevés ismerettel vagy tapasztalattal rendelkező ügyfelek agresszíven viszonyulnak a kockázatokhoz, vagy ha az óvatos kockázati profilhoz ambiciózus befektetési célkitűzések társulnak.
55. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak olyan mechanizmusokat kell elfogadniuk, amelyek csökkentik azt a kockázatot, hogy az ügyfelek hajlamosak túlbecsülni tudásukat és tapasztalataikat, például olyan kérdések felvételével, amelyek segítenék a kriptoeszköz-

⁷ Ebben a tekintetben lásd az 5. iránymutatás 59. pontját, amely arra a kockázatra tér ki, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók meggyőzhetik az ügyfeleket arról, hogy módosítsák a korábban megadott válaszaikat anélkül, hogy a helyzetükben tényleges változás következett volna be.

szolgáltatóknak az ügyfelek általános tájékoztatását a különböző típusú kriptoeszközök jellemzőiről és kockázatairól. Az ilyen intézkedések különösen fontosak lehetnek a robottanácsadás esetében, mivel az ügyfelek általi túlbecsülés kockázata magasabb lehet, ha egy automatizált (vagy félig automatizált) rendszeren keresztül nyújtanak információt, különösen olyan esetekben, amikor nagyon korlátozott vagy nincs emberi interakció az ügyfelek és a kriptoeszköz-szolgáltató között.

5.5 Az ügyfelekre vonatkozó információk frissítése (5. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (8), (10) és (12) bekezdése.

56. Ha egy kriptoeszköz-szolgáltató folyamatos kapcsolatot tart fenn az ügyféllel (például kriptoeszközökre vonatkozó folyamatos tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújt), annak érdekében, hogy el tudja végezni a megfelelőségi értékelést, eljárásokat kell elfogadnia a következők meghatározására: a) a gyűjtött ügyfél-információk mely részét szükséges frissíteni és milyen gyakorisággal; b) hogyan történik a frissítés, és mit kell tennie a kriptoeszköz-szolgáltatónak akkor, ha kiegészítő vagy frissített információkat szerez, illetve ha az ügyfél nem hajlandó megadni a kért információkat.
57. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak rendszeresen felül kell vizsgálniuk az ügyfél-információkat annak érdekében, hogy azok mindig naprakészek, pontosak és teljesek legyenek. Ennek érdekében a kriptoeszköz-szolgáltatóknak olyan eljárásokat kell bevezetniük, amelyek ösztönzik az ügyfeleket az eredetileg szolgáltatott információk aktualizálására, amennyiben jelentős változások következnek be.
58. Az aktualizálás gyakorisága változhat például az ügyfelek kockázati profiljától függően és figyelembe véve az ajánlott kriptoeszközök típusát. A megfelelőségi követelmények értelmében az ügyfélről gyűjtött információk alapján a kriptoeszköz-szolgáltató rendszerint meghatározza az ügyfél kockázati profilját, azaz azt, hogy általában milyen típusú kriptoeszköz-szolgáltatások vagy kriptoeszközök lehetnek megfelelők számára, figyelembe véve ismereteit és tapasztalatát, pénzügyi helyzetét (beleértve a veszteségek viselésének képességét) és befektetési célkitűzéseit (beleértve kockázattoleranciáját). Az a kockázati profil például, amely az ügyfél számára kockázatosabb termékek szélesebb köréhez biztosít hozzáférést, egy olyan elem, amely nagy valószínűséggel gyakoribb aktualizálást igényel. Bizonyos események is elindíthatják a frissítési folyamatot: ez történhet például a nyugdíjkorhatárt elérő vagy munkanélkülivé váló ügyfelek esetében.
59. Mivel a megfelelőségi értékelést legalább kétfévente felül kell vizsgálni (a MiCA 81. cikkének (12) bekezdésével összhangban), legalább kétfévente frissítéseket kell végezni annak biztosítása érdekében, hogy az aktualizált megfelelőségi értékelés ne elavult ügyfél-információkon alapuljon. Ez azt is jelenti, hogy a frissítést a kétéves határidőn belül végzett bármely új megfelelőségi értékelés előtt el kell végezni.

60. A frissítést például az ügyfeleknek kiküldött adatfrissítési kérdőíveken keresztül lehet végrehajtani. A szükséges intézkedések között szerepelhet többek között az ügyfél profiljának az összegyűjtött naprakész információk szerinti módosítása.
61. Az is fontos, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek enyhítik annak kockázatát, hogy az ügyfelet saját profilja frissítésére ösztönözzék annak érdekében, hogy egy olyan befektetési termék vagy szolgáltatás megfelelőnek látszon, amely egyébként alkalmatlan lenne számára, anélkül, hogy valódi változás következne be az ügyfél helyzetében.⁸ Az ilyen jellegű kockázatok kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatra példa, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók elfogadhatnak olyan eljárásokat, amelyekkel az ügyletek megkezdése előtt vagy után ellenőrizhetik, hogy az ügyfél profilját túl gyakran frissítik-e, vagy csak az utolsó módosítás után eltelt rövid idő után (különösen, ha ez a változás az ajánlott befektetést megelőző napokban történt). Az ilyen helyzeteket ezért a megfelelő belső védelmi vonal felé szükséges jelenteni. Ezek a politikák és eljárások különösen fontosak olyan helyzetekben, ahol magas a kockázata annak, hogy a kriptoeszköz-szolgáltató érdekei ütköznek az ügyfelek legjobb érdekeivel, pl. olyan helyzetekben, amikor a kriptoeszköz-szolgáltató saját ügyfeleinél helyezi el a kriptoeszközöket. Egy további figyelembe veendő tényező az ügyféllel létrejövő interakció típusa (pl. telefonbeszélgetés kontra automatizált rendszeren keresztül).
62. A kriptoeszköz szolgáltatóknak tájékoztatniuk kell az ügyfelet, ha a további szolgáltatott információk a profilja módosítását eredményezik: vagy kockázatosabbá válik (és ezért lehetséges, hogy a kockázatosabb és összetettebb kriptoeszközök szélesebb köre lenne számára alkalmas, ami nagyobb veszteséget is eredményezhet) vagy fordítva: konzervatívabbá válik (és ezért lehetséges, hogy a kriptoeszközök szűkebb köre lenne számára alkalmas).

5.6 Ügyfélinformációk jogi személyek vagy csoportok esetében (6. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (8) és (10) bekezdése.

63. Amennyiben az ügyfél jogi személy vagy két vagy több természetes személyből álló csoport, vagy ha egy másik természetes személy képvisel egy vagy több természetes személyt, a kriptoeszköz-szolgáltatónak előzetesen olyan politikát kell kidolgoznia és végrehajtania, amely az ilyen helyzetekben a MiCA megfelelőségi követelményeinek való megfelelés érdekében követendő eljárásra és kritériumokra vonatkozik. Ez magában foglalja i. azt, hogy ki tartozik a megfelelőségi értékelés hatálya alá, ii. hogyan kell elvégezni a megfelelőségi értékelést a gyakorlatban, beleértve azt is, hogy kitől kell összegyűjteni az ismeretekre és tapasztalatokra, a pénzügyi helyzetre és a befektetési

⁸ Továbbá ebben az összefüggésben fontosak azok az intézkedések, amelyeket azért fogadnak el, hogy az ügyfél-információk megbízhatóságát biztosítsák a 4. iránymutatás 46. pontja szerint.

célkitűzésekre vonatkozó információkat, valamint iii. azt, hogy az milyen lehetséges hatással lehet a releváns ügyfelekre, a meglévő szabályzattal összhangban.

64. Amennyiben az ügyfél jogi személy vagy ha egy másik természetes személy képvisel egy természetes személyt, a pénzügyi helyzetet és a befektetési célkitűzéseket nem a képviselő, hanem a mögöttes ügyfél (a jogi személy vagy a képviselt természetes személy) pénzügyi helyzetének és befektetési célkitűzéseinek fényében kell értékelni. Az értékelendő tudásnak és tapasztalatnak a képviselő tudásának és tapasztalatának kell lennie. Ez többek között azt jelentené, hogy ellenőrzik, hogy a képviselő – a vonatkozó nemzeti jogszabályok szerint – valóban jogosult-e az ügyfél nevében ügyleteket végrehajtani.
65. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak ellenőrizniük kell, hogy az alkalmazandó nemzeti jogi szabályok tartalmazzanak-e olyan konkrét utalásokat, amelyeket figyelembe kell venni a megfelelőségi értékelés elvégzésénél (ez történhet például, ha a jogi képviselő kijelölését jogszabály írja elő: pl. kiskorú vagy cselekvőképtelen személyek vagy jogi személy esetében).
66. A szabályzatnak világosan meg kell különböztetnie azokat a helyzeteket, amelyekben az alkalmazandó nemzeti jogszabályok képviselő kinevezését írják elő – mint például a jogi személyek esetében – és azokat a helyzeteket, amelyekben nem kötelező képviselő megbízása, valamint ez utóbbi helyzetre kell összpontosítani. Ha a szabályzat előírányozza az ügyfelek közötti megállapodásokat, részletesen írásban tájékoztatni kell őket arról, hogy milyen hatással lehetnek az ilyen megállapodások az érdekeik védelmére. A kriptoeszköz-szolgáltató által a politikája alapján hozott intézkedéseket megfelelő módon dokumentálni kell, hogy lehetőség legyen utólagos ellenőrzésekre.
67. Amennyiben az ügyfél két vagy több természetes személy csoportja és az alkalmazandó nemzeti jogszabályok nem írják elő képviselő kinevezését, a kriptoeszköz-szolgáltató szabályzatának meg kell határoznia, hogy kitől kell begyűjteni a szükséges információkat és hogyan kell a megfelelőségi értékelést elvégezni. Az ügyfeleket megfelelően tájékoztatni kell a kriptoeszköz-szolgáltató által alkalmazott (a kriptoeszköz-szolgáltató szabályzatában meghatározott) megközelítésről, valamint ennek a megközelítésnek a megfelelőségi értékelés gyakorlati megvalósításának módjára gyakorolt hatásáról.
68. A kriptoeszköz-szolgáltatók a következőkhöz hasonló megközelítéseket alkalmazhatnak: a) a két vagy több természetes személyből álló csoport felhívása egy képviselő kijelölésére; vagy b) információ gyűjtése az egyes ügyfelekről és az egyes ügyfelek megfelelőségének értékelése.

A két vagy több természetes személyből álló csoport felhívása egy képviselő kijelölésére

69. Amennyiben a két vagy több természetes személyből álló csoport képviselőt jelöl ki, a fenti 64. ponttal megegyező megközelítést lehet alkalmazni: a képviselőnek kell rendelkeznie a megfelelő tudással és tapasztalattal, a pénzügyi helyzet és a befektetési célkitűzések pedig a mögöttes ügyfélre/ügyfelekre vonatkoznak. A kijelölésnek írásban kell történnie és összhangban kell állnia az alkalmazandó nemzeti jogszabályokkal, és azt a kriptoeszköz-szolgáltatónak nyilvántartásba kell vennie. Az ügyfeleket – a csoport

egy részét – írásban pontosan tájékoztatni kell arról, hogy az ügyfelek között létrejövő megállapodás milyen hatással lehet az érdekeik védelmére.

70. A kriptoeszköz-szolgáltató szabályzata ennek ellenére kötelezheti a mögöttes ügyfél/ügyfeleket arra, hogy megegyezzenek befektetési célkitűzéseikben.
71. Ha az érintett feleknek nehézségei támadnak annak eldöntésében, hogy ki(k)től kell a tudásra és tapasztalatra vonatkozóan információkat gyűjteni, milyen alapon kell meghatározni a pénzügyi helyzetet a megfelelőségi értékeléshez, vagy hogyan kell meghatározni a befektetési célkitűzéseiket, a kriptoeszköz-szolgáltatónak a legkörülmekintőbb megközelítést kell választania, figyelembe véve ennek megfelelően a legkevesebb tudással és tapasztalattal rendelkező személyre, a leggyengébb pénzügyi helyzetre vagy a legkonzervatívabb befektetési célokra vonatkozó információkat. Alternatív megoldásként a kriptoeszköz-szolgáltató szabályzata azt is meghatározhatja, hogy ilyen helyzetben nem lesz képes kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújtani. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak körültekintően kell eljárniuk, ha jelentős eltérés tapasztalható a tudás és a tapasztalat szintjében vagy a csoport különböző ügyfeleinek pénzügyi helyzetében.

Információ gyűjtése az egyes ügyfelekről és az egyes ügyfelek megfelelőségének értékelése

72. Ha egy kriptoeszköz-szolgáltató úgy dönt, hogy a csoport tagját képező minden egyes egyéni ügyfélre vonatkozóan gyűjt információkat és értékeli a megfelelőséget, amennyiben jelentős eltérés mutatkozik ezen egyéni ügyfelek tulajdonságai között (pl. a kriptoeszköz-szolgáltató különböző befektetési profilokba sorolja őket), felmerül a kérdés, hogy hogyan lehetne ezen ügyfélcsoport kriptoeszközeire vagy a portfóliójára vonatkozóan nyújtott, kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás és a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés következetességét biztosítani. Ilyen helyzetben előfordulhat, hogy a kriptoeszköz a csoport egyik ügyfél tagja számára megfelelő, egy másik tag számára viszont nem. A kriptoeszköz-szolgáltató szabályzatának pontosan meg kell határoznia a hasonló helyzetek megoldásának módját. A kriptoeszköz-szolgáltatónak itt is a legkörülmekintőbb megközelítést kell alkalmaznia, figyelembe véve a csoporthoz tartozó, a legkevesebb tudással és tapasztalattal, a leggyengébb pénzügyi helyzettel vagy a legkonzervatívabb befektetési célkitűzésekkel rendelkező ügyféllel kapcsolatos információkat. Alternatív megoldásként a kriptoeszköz-szolgáltató szabályzata azt is meghatározhatja, hogy ilyen helyzetben nem lesz képes kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújtani. Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy ha információkat gyűjtenek a csoporthoz tartozó valamennyi ügyfélről, és ha az értékelés céljából egy átlagos tudásszintet vesznek figyelembe, az valószínűleg nem felelne meg a MiCA szerinti átfogó elvnek, amely szerint az ügyfél legjobb érdekeit kell szem előtt tartani.

5.7 A kriptoeszközök megértéséhez szükséges intézkedések (7. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (10) bekezdése.

73. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak megfelelő politikákat és eljárásokat kell kidolgozniuk annak biztosítása érdekében, hogy megértik az ügyfelek számára kiválasztott kriptoeszköz-szolgáltatások és kriptoeszközök jellemzőit, jellegét és tulajdonságait, beleértve a költségeket és kockázatokat, és hogy a költségeket és az összetettséget figyelembe véve értékeljék, hogy az egyenértékű kriptoeszköz-szolgáltatások vagy kriptoeszközök megfelelhetnek-e az ügyfél profiljának.
74. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak szilárd és objektív eljárásokat, módszereket és eszközöket kell elfogadniuk, amelyek lehetővé teszik számukra a különböző jellemzők és releváns kockázati tényezők megfelelő figyelembevételét (például hitelkockázat, piaci kockázat, likviditási kockázat⁹, működési kockázat, beleértve a hacking kockázatát stb.) minden olyan kriptoeszközzel kapcsolatban, amelyet ajánlhatnak, vagy amelyekbe az ügyfelek nevében befektethetnek. Különösen fontos a termékek „összetettségének” figyelembevétele, és ezt párosítani kell az ügyfél adataival (különösen a tudásuk és a tapasztalataik tekintetében).
75. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak olyan eljárásokat kell elfogadniuk, amelyek biztosítják, hogy a termékajánlatban szereplő kriptoeszközök megértéséhez és helyes besorolásához használt információk megbízhatóak, pontosak, következetesek és naprakészek legyenek. Az ilyen eljárások elfogadásakor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük a kriptoeszközök különböző jellemzőit és jellegét.
76. Ezenkívül a kriptoeszköz-szolgáltatóknak felül kell vizsgálniuk a felhasznált információkat annak érdekében, hogy tükrözdhessenek a termék besorolására esetlegesen hatással lévő fontos változásokat. Ez különösen fontos a kriptoeszközpiacok folyamatos fejlődését és növekedését tekintve.

⁹ Különösen fontos, hogy az azonosított likviditási kockázat ne kerüljön kiegyensúlyozásra más kockázati mutatókkal (például a hitel-/partnerkockázat és a piaci kockázat értékeléséhez elfogadottak). Ennek oka, hogy a kriptoeszközök likviditási jellemzőit össze kell hasonlítani az arra vonatkozó információkkal, hogy az ügyfél hajlandó-e megtartani a kriptoeszközöket egy bizonyos időszakra, azaz az úgynevezett tartási időszakra.

5.8 A kriptoeszközök vagy kriptoeszköz-szolgáltatások megfelelőségének biztosításához szükséges intézkedések (8. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (10), (11) és (12) bekezdése.

77. Annak érdekében, hogy ügyfeleinek megfelelő befektetéseket és szolgáltatásokat ajánlhasson, a kriptoeszköz-szolgáltatónak politikákat és eljárásokat kell létrehoznia annak biztosítására, hogy következetesen figyelembe vegye az alábbiakat:
- minden olyan, az ügyfélre vonatkozóan rendelkezésre álló információ, amely szükséges a kriptoeszköz vagy szolgáltatás megfelelőségének értékeléséhez, beleértve az ügyfél jelenlegi befektetési portfólióját (és az azon belüli eszközmegoszlást, amely nem korlátozódhat a kriptoeszközök megoszlására);
 - a megfelelőségi értékelés során figyelembe vett kriptoeszközök és szolgáltatások összes lényeges jellemzője, beleértve az összes releváns kockázatot és az ügyfél számára felmerülő közvetlen vagy közvetett költségeket.
78. Felhívjuk a kriptoeszköz-szolgáltatók figyelmét arra, hogy a megfelelőségi értékelés nem korlátozódik a kriptoeszköz megvásárlására vonatkozó ajánlásokra. Minden ajánlásnak megfelelőnek kell lennie, legyen az egy kriptoeszköz megvásárlására, tartására, eladására vonatkozó vagy azokat ellenző ajánlás.
79. A megfelelőségértékelési folyamat során eszközöket (például modellportfóliókat, eszközallokációs szoftvert vagy a potenciális befektetésekhöz kockázatprofil-meghatározó szoftvert) igénybe vevő kriptoeszköz-szolgáltatóknak megfelelő rendszerekkel és ellenőrzési intézkedésekkel kell rendelkezniük annak biztosítására, hogy az eszközök a célnak megfelelnek és kielégítő eredményeket hoznak.
80. Ebben a tekintetben az eszközöket úgy kell megtervezni, hogy figyelembe vegyék valamennyi ügyfél vagy kriptoeszköz fontos sajátosságait. Például azok az eszközök, amelyek ügyfeleket vagy kriptoeszközöket széles körben sorolnak be, általánosságban nem lennének alkalmasak erre a célra.
81. A kriptoeszköz-szolgáltatónak olyan politikákat és eljárásokat kell kidolgozniuk, amelyek segítségével képesek biztosítani többek között a következőket:
- az ügyfélnek nyújtott kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás és kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés figyelembe veszi a megfelelő mértékű kockázati diverzifikációt, többek között a portfólióban tartott eszközök típusát illetően (kriptoeszközök, pénzügyi eszközök stb.);
 - az ügyfél kellőképpen tisztában van a kockázat és a hozam közötti összefüggéssel, azaz azzal, hogy a kockázatmentes eszközök szükségszerűen

alacsony nyereséget termelnek, valamint az időtartam ezen összefüggésre gyakorolt hatásával és a befektetéseivel járó költségekkel;

- az ügyfél pénzügyi helyzetéből adódóan képes finanszírozni a kriptoeszközöket és viselni az azokból származó esetleges veszteségeket;
 - illikvid termék esetén a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás és kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés nyújtása során adott személyes ajánlás vagy végrehajtott ügylet során figyelembe veszik, hogy az ügyfél milyen időtartamig hajlandó fenntartani a befektetést; valamint
 - semminemű összeférhetetlenség nem befolyásolja hátrányosan a megfelelőségi értékelés minőségét.
82. A megfelelőségi értékelés elvégzéséhez elfogadandó módszertan eldöntése során a kriptoeszköz-szolgáltatónak figyelembe kell vennie a nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatások típusát és jellemzőit, és általánosságban véve az üzleti modelljét is.
83. A megfelelőségi értékelés lebonyolításakor a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelési szolgáltatást nyújtó kriptoeszköz-szolgáltatónak értékelnie kell – ezen iránymutatások 41. bekezdésének második alpontjával összhangban – az ügyfél ismereteit és tapasztalatát azon kriptoeszköz típusára vonatkozóan, amely esetleg a portfóliójába kerül, valamint a portfóliója kezelésére vonatkozó kockázatok típusát. Az érintett kriptoeszközök összetettségétől függően a kriptoeszköz-szolgáltatónak pontosabban kell értékelnie az ügyfél ismereteit és tapasztalatait, mint egyedül azon típus alapján, amelyhez a kriptoeszköz tartozik (pl. feltörekvő piaci devizakosárhoz kapcsolódó eszközalapú token kontra kizárólag EUR-hoz és USD-hoz kapcsolódó eszközalapú token). Másrészt az ügyfél pénzügyi helyzete és befektetési célkitűzései vonatkozásában a kriptoeszköz(ök) és tranzakció(k) hatásaival kapcsolatos megfelelőségi értékelést az ügyfél portfóliójának szintjén lehet elvégezni. A gyakorlatban, ha a portfóliókezelési megállapodás részletesen meghatározza azt a befektetési stratégiát, amely megfelelő az ügyfél számára a MiCA által meghatározott és a kriptoeszköz-szolgáltató által követendő megfelelőségi kritériumok tekintetében, a befektetési döntések megfelelőségének értékelése történhet a portfóliókezelési megállapodásban meghatározott befektetési döntéssel összehasonlítva, továbbá az ügyfél portfóliójának egészében kell tükröznie ezt az elfogadott befektetési stratégiát. Ha egy kriptoeszköz-szolgáltató a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás keretében az ügyfél portfóliójának egészére figyelemmel megfelelőségi értékelést hajt végre, az egyrészt azt jelenti, hogy az ügyfelek tudásának és tapasztalatainak szintjét minden egyes kriptoeszköz és a kapcsolódó ügyletre vonatkozó kockázatok tekintetében értékelni kell. Másrészt az ügyfél pénzügyi helyzete és befektetési célkitűzései vonatkozásában a termék és a tranzakció hatásaival kapcsolatos megfelelőségi értékelést az ügyfél portfóliójának szintjén lehet elvégezni.
84. Ha egy kriptoeszköz-szolgáltató az ügyfél portfóliójának egészére figyelemmel megfelelőségi értékelést hajt végre, az ügyfelek portfóliójában megfelelő mértékű

diverzifikációt kell biztosítani, figyelembe véve az ügyfél portfóliójának kitétségét a különböző pénzügyi kockázatoknak (a földrajzi kitétség, a külföldi pénznemnek való kitétség stb.). A kriptoeszköz-szolgáltatóknak különösen körültekintően kell eljárniuk a hitelkockázatok tekintetében: az ügyfelek portfóliójának egy kibocsátóra vagy ugyanazon csoportba tartozó kibocsátókra való kitétségét különösen figyelembe kell venni. Ennek az az oka, hogy ha egy ügyfél portfóliója olyan termékekre összpontosul, amelyeket egyetlen gazdálkodó egység (vagy ugyanazon csoport gazdálkodó egységei) bocsát ki, e gazdálkodó egység nemteljesítése esetén az ügyfél elveszítheti a teljes befektetését.

85. Az automatizált eszközökkel végzett megfelelőségi értékelés következetességének biztosítása érdekében (még akkor is, ha az ügyfelekkel való interakció nem történik meg az automatizált rendszereken keresztül) a kriptoeszköz-szolgáltatóknak rendszeresen figyelemmel kell kísérniük és tesztelniük azokat az algoritmusokat, amelyek alátámasztják az ajánlott vagy az ügyfelek nevében vállalt ügyletek megfelelőségét. Az ilyen algoritmusok meghatározásakor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük az ügyfeleknek tett ajánlataikban található kriptoeszközök és szolgáltatások jellegét és tulajdonságait. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak különösen a következő intézkedéseket kell meghozniuk:
- olyan megfelelő rendszertervezési dokumentumok létrehozása, amelyek világosan meghatározzák az algoritmusok célját, alkalmazási körét és tervezését; a döntési fákhoz vagy a döntési szabályoknak e dokumentumok részét kell képezniük adott esetben;
 - olyan dokumentált vizsgálati stratégia létrehozása, amely részletezi az algoritmusok vizsgálatának alkalmazási körét. ennek magában kell foglalnia a vizsgálati terveket, a vizsgálati ügyeket, a vizsgálati eredményeket, a hibakezelést (ha releváns) és a végső vizsgálati eredményeket;
 - rendelkezniük kell a megfelelő politikákkal és eljárásokkal egy adott algoritmus módosításának kezelésére vonatkozóan, ideértve e módosítások nyomon követését és nyilvántartását. Ide tartoznak azok a biztonsági intézkedések, amelyek biztosítják az algoritmus figyelemmel kísérését és megakadályozzák az ahhoz való jogosulatlan hozzáférést;
 - felülvizsgálni és aktualizálni az algoritmusokat annak érdekében, hogy tükrözzék azokat a fontosabb változásokat (pl. a piaci változások és az alkalmazandó jog változásai), amelyek hatással lehetnek a hatékonyságukra;
 - rendelkezniük kell olyan politikákkal és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik az algoritmuson belüli hibák észlelését és megfelelő kezelését, ideértve például a tanácsadás felfüggesztését, ha ez a hiba valószínűleg nem megfelelő tanácsokat eredményez és/vagy megsérti a vonatkozó jogszabályokat;

- rendelkezniük kell megfelelő erőforrásokkal – ideértve az emberi és technológiai erőforrásokat is – az algoritmusok teljesítményének figyelemmel kísérése és felügyelete érdekében a rendelkezésre álló tanácsok megfelelő és időszerű felülvizsgálata révén; és
 - rendelkezniük kell megfelelő belső jóváhagyási eljárással annak érdekében, hogy a fenti intézkedéseket megtegyék.
86. Amennyiben a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés összessége vagy egy része automatizált vagy félautomatizált rendszeren keresztül zajlik, a megfelelőségi értékelés elvégzése a szolgáltatást nyújtó kriptoeszköz-szolgáltató felelősségébe tartozik, és a személyes ajánlás megadása vagy a kereskedésre vonatkozó döntéshozatal tekintetében nem korlátozódhat egy elektronikus rendszer használatára.

5.9 Az egyenértékű termékek költségei és összetettsége (9. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (10) és (12) bekezdése.

87. A megfelelőségre vonatkozó politikáknak és eljárásoknak gondoskodniuk kell arról, hogy mielőtt a kriptoeszköz-szolgáltató döntést hozna azon kriptoeszköz(ök)re vonatkozóan, amelyeket ajánlani kíván vagy az ügyfél nevében kezelt portfólióban befektet, a kriptoeszközök vagy kriptoeszköz-szolgáltatások lehetséges alternatíváinak alapos értékelése megtörténjen, figyelembe véve a termékek költségeit és összetettségét.
88. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak olyan eljárással kell rendelkezniük, amely figyelembe veszi a szolgáltatás jellegét, az üzleti modellt és a kínált kriptoeszköz típusát, hogy értékelje azokat a rendelkezésre álló kriptoeszközöket, amelyek „egyenértékűek” egymással abból a szempontból, hogy megfelelnek az ügyfél igényeinek és körülményeinek, például a hasonló célügyfelekkel és hasonló kockázat/hozam profillal rendelkező kriptoeszközök.
89. A költségtényező mérlegelésekor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük azokat a költségeket és díjakat, amelyek a MiCA 81. cikk (4) bekezdése vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak. Ami az összetettséget illeti, a kriptoeszköz-szolgáltatóknak meg kell felelniük a fenti 7. sz. iránymutatásban meghatározott kritériumoknak. A korlátozott termékínálatú vagy az egyetlen terméktípust ajánló kriptoeszköz-szolgáltató esetében, ahol az „egyenértékű” kriptoeszköz értékelése korlátozható, fontos, hogy az ügyfelek teljeskörűen tudomásul vegyék ezeket a körülményeket. Ebben az összefüggésben különösen fontos, hogy az

ügyfelek megfelelő tájékoztatást kapjanak arról, hogy a kínált kriptoeszközök körét korlátozzák a MiCA 81. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében.¹⁰

90. Ha egy kriptoeszköz-szolgáltató olyan közös portfólióstratégiákat vagy befektetési mintaaajánlatokat használ, amelyek (a kriptoeszköz-szolgáltató által meghatározott) ugyanazon befektetési profillal rendelkező különböző ügyfelekre alkalmazandók, az egyenértékű kriptoeszközök költségének és összetettségének értékelése magasabb szinten történhet, központilag (például egy befektetési bizottságon vagy egyéb, közös portfólióstratégiákat vagy befektetési mintaaajánlatokat meghatározó bizottságon belül), habár a kriptoeszköz-szolgáltatónak akkor is gondoskodnia kell arról ügyfelenként, hogy a kiválasztott kriptoeszközök megfelelőek legyenek és megfeleljenek az ügyfél profiljának.
91. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak meg kell indokolniuk azokat a helyzeteket, amelyekben költségesebb vagy összetettebb kriptoeszközt választanak vagy ajánlanak egy egyenértékű kriptoeszközzel szemben, figyelembe véve azt, hogy a termékek kiválasztási folyamatához a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés összefüggésében további kritériumokat is meg lehet fontolni (például a portfólió diverzifikációját, likviditását vagy kockázati szintjét). A kriptoeszköz-szolgáltatóknak dokumentálniuk kell ezeket a döntéseket, és nyilvántartást vezetni azokról, mivel a kriptoeszköz-szolgáltatón belüli ellenőrzési részlegnek külön figyelmet kell szentelnie ezeknek a döntéseknek. A kriptoeszköz-szolgáltatónak felül kell vizsgálnia a vonatkozó dokumentumokat. A kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás során a kriptoeszköz-szolgáltatók úgy is dönthetnek, hogy jól meghatározott okokból azt ajánlják az ügyfélnek, hogy a költségesebb és összetettebb kriptoeszközt válassza.

5.10 A befektetések közötti váltás költségei és előnyei (10. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (1), (10) és (12) bekezdése.

92. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak a megfelelőségi értékelésre vonatkozó szabályzatok és eljárások részeként elemezniük kell a befektetések közötti váltás költségeit és hasznát, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatók észszerűen bizonyíthassák, hogy a befektetések közötti váltás várható előnyei nagyobb mértékűek a költségeknél.
93. Ezen iránymutatás alkalmazásában az olyan befektetési döntések, mint például egy kezelés alatt álló portfóliónak egy index leképezése céljából történő kiegyensúlyozása (az ügyféllel kötött megállapodásnak megfelelően) egy passzív stratégia esetében általában nem tekintendők befektetések közötti váltásnak. Az egyértelműség kedvéért

¹⁰ A MiCA rendelettel összhangban a kriptoeszköz-szolgáltatóktól ezért nem várható el a piacon létező összes kriptoeszköz-lehetőség figyelembe vétele ahhoz, hogy megfeleljenek a 7. iránymutatásnak.

az ilyen küszöbértékek fenntartása nélkül végrehajtott tranzakciók befektetések közötti váltásnak tekintendők.

94. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak minden szükséges információt figyelembe kell venniük annak érdekében, hogy el tudják végezni a befektetések közötti váltás költség-haszon elemzését, vagyis az új kriptoeszköz(ök) előnyeinek és hátrányainak értékelését. A költségdimenzió mérlegelésekor a kriptoeszköz-szolgáltatóknak figyelembe kell venniük azokat a költségeket és díjakat, amelyek a MiCA 81. cikk (4) bekezdése vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak. Ebben az összefüggésben mind a pénzbeli, mind a nem pénzbeli költség- és előnytényezők fontosak lehetnek. Ezek többek között a következőket foglalhatják magukban:
- a javasolt alternatív ügylet várható nettó hozama (amely szintén figyelembe veszi az ügyfél/ügyfelek által fizetendő esetleges előzetes költségeket) a meglévő befektetés várható nettó hozamával szemben (figyelembe kell vennie az ügyfél/ügyfelek számára esetlegesen felmerülő bármely kilépési költséget is a már portfóliójában/portfóliójukban lévő kriptoeszköztől való lemondáshoz);
 - az ügyfél helyzetének és szükségleteinek változása, ami oka lehet a befektetések közötti váltás megfontolásának, pl. váratlan és nem tervezett családi esemény következtében a likviditás szükségessége rövid távon;
 - a kriptoeszközök jellemzőinek és/vagy a piaci körülmények változása, amely okot adhat az ügyfél/ügyfelek portfóliója/portfóliói közötti váltásra, pl. ha egy kriptoeszköz illikviddévá válik a piaci trendek miatt;
 - a befektetések közötti váltásból eredő előnyök az ügyfél portfóliója számára, mint például i. a portfólió diverzifikációjának növekedése (a földrajzi terület, a kriptoeszköz típusa, a kibocsátó típusa stb. szerint); ii. a portfólió kockázati profiljának fokozott összehangolása az ügyfél kockázati célkitűzéseivel; iii. a portfólió likviditásának növekedése; vagy iv. a portfólió teljes hitelkockázatának csökkenése;
95. A kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás során a kriptoeszköz-szolgáltató által az ügyfél számára a tranzakció lebonyolítása előtt biztosítandó megfelelőségi jelentésben¹¹ világosan részletezni kell, hogy az ajánlott váltás előnyei meghaladják-e annak költségeit.
96. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak olyan rendszereket és ellenőrzési intézkedéseket is el kell fogadniuk, amelyekkel nyomon követhető az ajánlott befektetések közötti váltás költségének és előnyeinek felmérésére vonatkozó kötelezettség kijátszásának kockázata, például olyan esetekben, amikor egy kriptoeszköz értékesítésére vonatkozó tanácsot egy másik kriptoeszköz megvásárlására irányuló tanácsadás követ (pl.

¹¹ A MiCA 81. cikkének (13) bekezdésében említett megfelelőségi jelentés.

napokkal később), de a két ügylet valójában kezdettől fogva szigorúan egymáshoz kapcsolódott.

97. Ha egy kriptoeszköz-szolgáltató közös portfólióstratégiákat vagy befektetési mintaajánlatokat alkalmaz, amelyek ugyanazon befektetési profilon belül (a kriptoeszköz-szolgáltató által meghatározott módon) különböző ügyfelekre vonatkoznak, a befektetések közötti váltás költség-haszon elemzését az egyéni ügyfeleknél vagy egyéni ügyleteknél magasabb szinten lehet elvégezni. Pontosabban, ha egy befektetések közötti váltásról központilag döntenek, például egy befektetési bizottság vagy bármely más, a közös portfólióstratégiákat vagy a befektetési mintaajánlatokat meghatározó bizottság által, a költség-haszon elemzést az említett bizottság szintjén lehet elvégezni. Ha erről a váltásról központilag döntenek, az e szinten végzett költség-haszon elemzés általánosságban valamennyi hasonló ügyfélportfólióra alkalmazandó lenne anélkül, hogy az egyes egyéni ügyfelekről külön értékelést készítenének. Ilyen helyzetben a kriptoeszköz-szolgáltató az érintett bizottság szintjén is megállapíthatja, hogy miért nem történik meg a befektetések közötti váltás bizonyos ügyfelek számára. Annak ellenére, hogy a költség-haszon elemzés magasabb szinteken végezhető ilyen helyzetekben, a kriptoeszköz-szolgáltatónak mindazonáltal megfelelően ellenőriznie kell, hogy egyes ügyfelek nem rendelkeznek-e olyan sajátos tulajdonságokkal, amelyek külön elemzést igényelhetnek.
98. Amennyiben egy portfóliókezelő egy személyre szabottabb megbízatásban és befektetési stratégiában egyezett meg egy ügyféllel az ügyfél egyedi befektetési igényei miatt, a befektetések közötti váltás ügyfél szinten történő költség-haszon elemzését kell elvégezni, ellentétben a fentiekkel.
99. A fentiek ellenére, ha egy portfóliókezelő úgy gondolja, hogy egy portfólió összetételét vagy paraméterét meg kellene változtatni oly módon, amelyet az ügyfél által elfogadott megbízatás nem engedélyez, a portfóliókezelőnek meg kell beszélnie ezt az ügyféllel, és felülvizsgálnia a megfelelőségi értékelést, vagy egy újat készítenie, és új megbízatást adnia.

5.11 A személyzet képesítése (11. iránymutatás)¹²

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 68. cikkének (5) bekezdése és 81. cikkének (7) bekezdése.

100. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a megfelelőségi eljárás lényeges részét lebonyolító alkalmazottai a kriptoeszközökkel és kriptoeszköz-szolgáltatásokkal kapcsolatban rendelkeznek a szükséges jártassággal, tudással és szakértelemmel.

¹² A MiCA 81. cikke (15) bekezdésnek a) pontja szerinti felhatalmazás alapján az ESMA egy későbbi időpontban a MiCA 81. cikkének (7) bekezdésével összhangban általánosabb iránymutatásokat bocsát ki az ismeretek és a szakértelem értékelésének kritériumairól.

101. A munkatársaknak tisztában kell lenniük a megfelelőségi értékelési eljárásban betöltött szerepükkel, és rendelkezniük kell a kijelölt felelősségi körök ellátásához szükséges jártassággal, tudással és szakértelemmel, beleértve a vonatkozó szabályozási követelményeket és eljárásokat.
102. A munkatársaknak rendelkezniük kell a szükséges ismeretekkel és szakértelemmel, ideértve a megfelelőségi értékelésre vonatkozó ismereteket és szakértelmet is. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak ennek érdekében megfelelő képzést kell biztosítaniuk a munkatársak számára.
103. Az ügyfelekkel közvetlenül nem érintkező, de a megfelelőség értékelésében bármely más módon részt vevő egyéb alkalmazottaknak a megfelelőség értékelésének folyamatában betöltött szerepüktől függően szintén rendelkezniük kell a szükséges készségekkel, ismeretekkel és szakértelemmel. Ilyen feladat lehet például a kérdőívek létrehozása, a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez szükséges algoritmusok meghatározása, illetve a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez és a megfelelőségi követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséhez szükséges egyéb szempontok meghatározása.
104. Adott esetben az automatizált eszközök (ideértve a hibrid eszközöket is) alkalmazása során a kriptoeszköz-szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen eszközök meghatározásával kapcsolatos tevékenységekben részt vevő alkalmazottaik:
 - megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a digitális tanácsadáshoz használt technológiáról és algoritmusokról (különösen a digitális tanácsok alapjául szolgáló algoritmusok logikájáról, kockázatairól és szabályairól); és
 - képesek megérteni és felülvizsgálni az algoritmusok által generált digitális/automatizált tanácsadást.

6 Iránymutatások a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezeléssel kapcsolatos rendszeres kimutatás formátumáról

6.1 Tartós adathordozó (1. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (14) bekezdése.

105. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak a MiCA 81. cikkének (14) bekezdésében előírt rendszeres kimutatást olyan elektronikus formátumban kell minden ilyen ügyfél rendelkezésére bocsátaniuk, amely egyben tartós adathordozó is.
106. Az ilyen adathordozónak lehetővé kell tennie az ügyfél számára, i. a személyesen neki címzett információknak a jövőben is hozzáférhető módon, az információk céljának megfelelő ideig történő tárolását; valamint ii. lehetővé kell tennie a tárolt információk változatlan formában történő megjelenítését.

6.2 Online rendszerhez való hozzáférés (2. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (14) bekezdése.

107. A MiCA 81. cikke (14) bekezdése második albekezdésének alkalmazásában a kriptoeszköz-szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy:
- az online rendszer, amelyhez ügyfelek hozzáférnek, tartós adathordozónak minősül;
 - az ügyfelet elektronikus úton értesítik arról, hogy az információ hol és hogyan érhető el (például, ha az online rendszer egy weboldal, az ügyfelet értesíteni kell a weboldal címéről és a tájékoztatás weboldalon belüli elérhetőségéről);
 - az ügyfelet értesítik, ha új rendszeres kimutatás áll rendelkezésre; valamint
 - a tájékoztatás folyamatosan hozzáférhető az online rendszeren keresztül mindaddig, amíg az ügyfélnek indokolt igénye lehet a megtekintésre.

6.3 A rendszeres kimutatás tartalma (3. iránymutatás)

Vonatkozó jogszabályok: A MiCA 81. cikkének (14) bekezdése.

108. Annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek megbízható és kiegyensúlyozott áttekintést kapjanak az elvégzett tevékenységekről, a portfólió teljesítményéről, valamint arról, hogy az elvégzett tevékenységek milyen módon felelnek meg a preferenciáknak, a céloknak és a jelentéstételi időszak alatti megfeleléségi értékelésre vonatkozó naprakész információknak, a rendszeres kimutatásnak legalább a következőket kell tartalmaznia:
- kimutatás a portfólió tartalmáról és értékeléséről, beleértve az egyes kriptoeszközök részleteit, azok piaci értékét, vagy valós értékét, ha piaci érték nem áll rendelkezésre, valamint a készpénzegenleget a jelentési időszak elején és végén;
 - a portfóliónak a jelentéstételi időszakban nyújtott teljesítménye, beleértve a proof-of-work és proof-of-stake- blokklánc konszenzusos mechanizmusai működésének folyamatosságáért ingyenesen kapott tokeneket (staking jutalmak);
 - a jelentési időszak alatt felszámított jutalékok és díjak teljes összege és legalább a teljes kezelési díjak és a végrehajtással összefüggő költségek tételes bontása, adott esetben beleértve egy nyilatkozatot, amely szerint kérésre részletesebb bontást is adnak;
 - a kimutatás alapjául szolgáló időszak teljesítményének összehasonlítása a teljesítménynek a kriptoeszköz-szolgáltató és az ügyfél megállapodásában kitűzött referenciaértékével (ha volt ilyen);
 - az időszak alatt végrehajtott minden ügylet tekintetében az érintett ügylet főbb jellemzői;
 - magyarázat arra vonatkozóan, hogy a tevékenységek vagy a tevékenység hiánya milyen módon felelnek meg az ügyfél preferenciáinak, céljainak és egyéb jellemzőinek.
109. A kriptoeszköz-szolgáltatóknak meg kell adniuk az utolsó megfeleléségi értékelés vagy annak felülvizsgálatának időpontját is, és adott esetben azt is, hogy milyen alapon frissítették azt utoljára (pl. az ügyfél által szolgáltatott új információk, amelyek az ügyfél profiljának változását okozták, vagy a kriptoeszköz-szolgáltató által alkalmazott új kritériumok).